

Definicije

Prvi sastanak

Cilj	<ul style="list-style-type: none">• Učenici će naučiti definirati pojmove• Učenici će naučiti karakteristike definicija• Učenici će naučiti što su pogreške u definiranju• Učenici će naučiti upotrebljavati definicije u debati
Ishodi	Nakon sudjelovanja na sastanku: <ul style="list-style-type: none">• Učenici mogu navesti glavne karakteristike definicija• Učenici mogu samostalno definirati pojmove• Učenici mogu objasniti funkciju definicije u debati• Učenici mogu prepoznati pogreške u definiranju
Materijali	Primjer tablice za voditelje
Način održavanja	Online u stvarnom vremenu
Metoda	Rasprava, predavanje, samostalan rad, izlaganje
Procijenjeno vrijeme održavanja	40 minuta

Uvod:

Nakon što smo na prošlom sastanku *Uvod u debatu* s učenicima obradili karakteristike teza i vrste teza, danas se nastavljamo sa definicijama **koje ćemo obrađivati iduća dva debatna sastanka**. U svakoj debatnoj tezi postoje pojmovi koji su nepoznati ili nejasni i koje je zato potrebno definirati. To činimo tako da u rječniku (preporučamo korištenje i online platforma enciklopedija) nađemo definiciju tog pojma. Korisno je definicijama dodati i primjer kako bismo dodatno objasnili o čemu se radi.

Treba napomenuti kako se WS format debatira u *statusu quo*, što je latinska sintagma koja označava trenutno stanje. Upravo zbog toga neke osim definicija u debati možemo *opisati* i događaje koje su važne za tezu. Takvo objašnjenje ne smatramo definiranjem zbog toga što je podložno interpretaciji, dok definicije trebaju biti objektivno postavljene. Stoga će interpretacije *trenutnog stanja* biti dijelom argumentacije debatnog slučaja. Primjer interpretacije također možemo vidjeti u tezama:

- Ovaj dom smatra da je znanost bitnija od umjetnosti

- Ovaj dom smatra da je ekologija važnija od ekonomije.

Pojmove *bitnije* i *važnije* u okviru debate vrlo teško možemo objasniti objektivno i bez naše interpretacije (zašto je bitnije, zašto je važnije...) pa stoga te pojmove objašnjavamo kroz razloge za afirmiranje ili negiranje teze, a ne kroz definicije. S druge strane, pojmovi koje trebamo definirati su znanost i umjetnost u prvoj tezi te ekologija i ekonomija u drugoj tezi.

Definicija u debati ima za zadatak osigurati da sudionici raspravljaju o istim pojmovima jer se jedino na taj način može osigurati da uistinu raspravljamo o razlozima za ili protiv na primjeru neke teze. Definicija je, najopćenitije rečeno, jednoznačno određivanje nekog pojma te njome ograničavamo značenje nekog pojma samo na određene predmete/procese/fenomene.

Definicija ima za cilj postaviti afirmaciju i negaciju u ravnopravan položaj što se tiče pojmova koji se koriste u debati. Definiramo sve one pojmove u tezi za koje postoji mogućnost da ih debatanti sa strane afirmacije ili negacije i sudac ne doživljavaju isto (U debati je uvijek potrebno prije uvođenja debatnog casea razjasniti sve nejasnoće kako bi se debatni sukobi tj. clachevi što bolje razvijali kroz argumente).

Definicije su objektivno analizirani pojmovi iz teze i prvi su dio debatnog casea. Nakon njih slijede dijelovi debatnog casea plan (ukoliko je teza planska) te argumenti. U slučaju da koristimo interpretaciju, nju ćemo objašnjavati kroz plan, ukoliko ga imamo te kroz argumente.

Primjeri definicija i interpretacija iz teze ODB reformirao Vijeće sigurnosti UN-a (Ujedinjenih Naroda) su reformirao (interpretacija i način koji se objašnjavaju kroz plan, a razlozi reformiranja kroz argumente) te Vijeće sigurnosti UN-a te UN kao definicije.

Na tom primjeru vidimo da su 2 definicije koje su potrebne za analizu teze točne jer su:

1. Objektivne
2. Poštene prema afirmaciji i negaciji
3. Provjerljive (možemo provjeriti tu informaciju preko nekog članka, enciklopedije itd.)
4. Oprimjerene (Mogu sadržavati primjer no to nije nužno -npr. navedete zemlje koje su u Vijeću sigurnosti UN-a.)

Pri tome trebamo pripaziti i na osnovne pogreške koje se mogu dogoditi u definiranju:

1. Netočne definicije: primjer: "trokut je krug s tri jedinice"; "građanin je osoba koja nema državljanstvo".
2. Preširoke definicije: primjer: "bolnica je institucija" gdje fali dodatno objašnjenje i suženje.
3. Preuske definicije: primjer: "bolnica je institucija koja se bavi bolesnim umirovljenicima" gdje je objašnjenje previše suženo samo na jednu skupinu ljudi i bolesnika.
4. Cirkularne definicije: primjer: "građanin je osoba koja ima građanske dužnosti" iz čega vidimo da je ovo definicija koja definira pojma koristeći isti taj pojam.
5. Negativne definicije: primjer: "demokracija je politički sustav koji nije monarhija"

Predložena izvedba:

Trajanje: 5 min

Aktivnost voditelja: Uvodna rasprava. Karakteristike definicija

Voditelj najavljuje temu iduća dva debatna sastanka - definicije te pita debatante što su. Voditelj pita učenike za primjere definicija. Voditelj navodi učenike na objašnjenje za što nam definicije služe u debati i kakva je njihova funkcija u debati.

Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Učenici uz pomoć voditelja zaključuju da definicije:

1. zahtijevaju jednoznačno određivanje nekog pojma te da njome ograničavamo značenje nekog pojma samo na određene predmete/procese/fenomene.
2. ima za cilj postaviti afirmaciju i negaciju u ravnopravan položaj što se tiče pojmova koji se koriste u debati. Definiramo sve one pojmove u tezi za koje postoji mogućnost da ih debatanti sa strane afirmacije ili negacije i sudac ne doživljavaju isto (*U debati je uvijek potrebno prije uvođenja debatnog casea razjasniti sve nejasnoće kako bi se debatni sukobi tj. clashevi što bolje razvijali kroz argumente*).
3. su objektivno analizirani pojmovi iz teze

4. su prvi dio debatnog casea. Nakon njih slijede dijelovi debatnog casea plan (ukoliko je teza planska) te argumenti. U slučaju da koristimo interpretaciju, nju ćemo objašnjavati kroz plan, ukoliko ga imamo te kroz argumente.

Trajanje: 10 min

Aktivnost voditelja: Podjela zadataka i samostalan rad

Ova vježba je zamišljena kao uvodno upoznavanje sa definicijama i procesom definiranja te ima za cilj učenicima prikazati potrebu za definiranjem i osvijestiti ih kako su do sada definirali pojmove, te je li taj način bio dostatan

Voditelj daje učenicima zadatak da samostalno:

1. Smisle debatnu tezu (nije važno koje vrste) za ponavljanje sa prošlog debatnog sastanka

Ukoliko je učenicima preteško samostalno smisliti debatnu tezu:

a. voditelj može podijeliti neku temu unutar koje trebaju naći nešto što treba definirati. Primjerice školstvo (unutar kojeg se može definirati ravnatelj, profesore, učenike, pedagoge...) ili država (unutar koje se može definirati granica, parlament, predsjednik, premijer, izbori..)

b. voditelj može podijeliti debatne teze (primjere debatnih teza može naći u *Primjeru tablice za voditelje*):

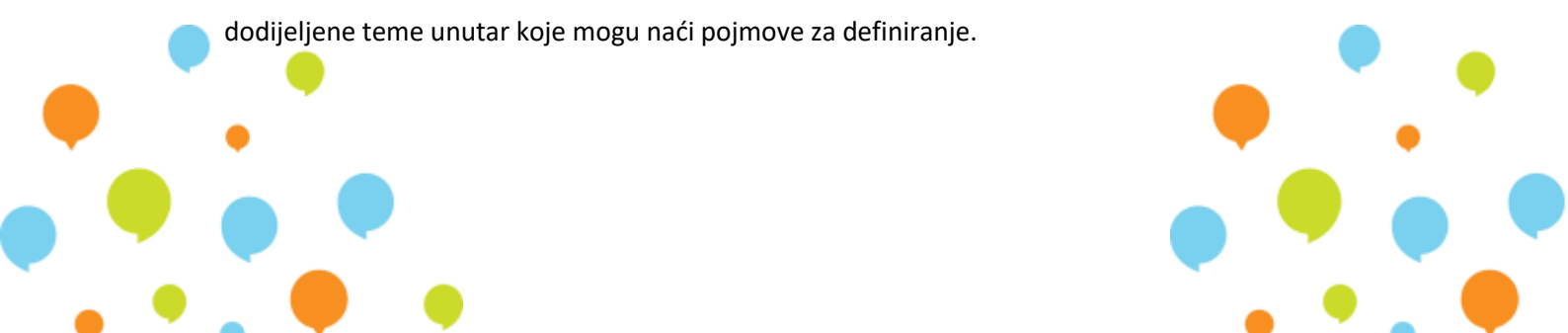
- ODB uveo prijemni ispit u srednje škole (*potrebno definirati: prijemni ispit, srednje škole*)
- ODB zabranio nasilne video igre (*potrebno definirati: zabranio, nasilne, video igre*)
- ODS da bi kućanice trebale dobivati novčanu naknadu (*potrebno definirati: kućanice, novčana naknada*)
- ODS da izbore ljepote treba zabraniti (*potrebno definirati: izbori ljepote, zabrana*)

2. Nađu pojmove iz teze/teme koje treba definirati

3. Definiraju pojmove iz teze/teme

Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Učenici samostalno nalaze i osmišljavaju definicije.

Učenici nalaze i osmišljavaju definicije iz samostalno smišljene teze, dodijeljene teze ili dodijeljene teme unutar koje mogu naći pojmove za definiranje.

Trajanje: 10 min

Aktivnost voditelja: Iznošenje zadatka i analiza

Voditelj sluša učenike te analizira njihove definicije. Pita ostale učenike što misle o ponuđenim definicijama ostalih učenika. Voditelj treba kroz svoju analizu provjeravati jesu li definicije:

1. Objektivne (ne smiju biti interpretativne!)
2. Poštene prema afirmaciji i negaciji (ukoliko je učenik vježbu radio na debatnoj tezi)
3. Sadržavaju li primjer (npr. u tezi ODS da treba reformirati Vijeće UN-a navedete zemlje koje su u Vijeću sigurnosti UN-a)
4. Provjerljive (možemo provjeriti tu informaciju preko nekog članka, enciklopedije itd.)

Voditelj može pitati učenike zadovoljavaju li njihove definicije i definicije drugih učenika gore navedene karakteristike.

Voditelj na kraju analize i iznošenja definicija učenika ponavlja 4 glavne karakteristike definicija i navodi učenika da ih zapišu.

Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Učenici iznose svoje zadatke uz moderaciju voditelja

Učenici iznose svoje definicije.

Učenici analiziraju sa voditeljem svoje i tuđe definicije

Učenici zapisuju glavne karaktersitike definicija

Trajanje: 8 min

Aktivnost voditelja: Pogreške u definiranju.

Voditelj objašnjava pogreške u definiranju te zadaje vježbu za samostalan rad učenicima na ponuđenim pojmovima. Učenici imaju zadatak samostalno u 5 minuta doći do zaključka zašto su ponuđene definicije krive te ponuditi točne definicije.

1. Netočne definicije : primjer: trokut je „krug s tri jedinice“; građanin je „osoba koja nema državljanstvo“

2. Preširoke definicije: primjer: bolnica je "institucija" u kojem fali dodatno objašnjenje i suženje
3. Preuske definicije: primjer: bolnica je „institucija koja se bavi bolesnim umirovljenicima“ gdje je objašnjenje previše suženo samo na jednu skupinu ljudi i bolesnika
4. Kružne definicije: primjer: građanin je „osoba koja ima građanske dužnosti“ iz čega vidimo da je ovo definicija koja definira pojam koristeći isti taj pojam
5. Negativne definicije: primjer: demokracija je „politički sustav koji nije monarhija“

Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: iznošenje zadatka i analiza:

1. Debatanti slušaju voditelja
2. Debatanti samostalno analiziraju zašto su ponuđene definicije krive
3. Debatanti iznose ispravne definicije
4. Debatanti sudjeluju u raspravi sa voditeljem o pogreškama u definiranju

Trajanje: 7 min

Aktivnost voditelja: Razlikovanje definicija i interpretacija. Odnos afirmacije i negacije

Nastavno na objašnjenje u gornjoj vježbi, definicija ima za cilj postaviti afirmaciju i negaciju u ravnopravan položaj što se tiče pojmova koji se koriste u debati. Sukladno s tim, važno je da učenici objasne definicije kao objektivne, provjerljive, te sa mogućim potkrjepama. Definicija je objašnjenje pojma koje uključuje samo taj pojam.

Afirmacija je strana u debati koja uvodi definicije, no negacija ima svako pravo osporiti definicije ukoliko one ne dozvoljavaju ravnopravno debatiranje. U tim slučajevima strana negacija može uvesti nove definicije, nakon što ukaže na razloge netočnosti afirmacijske definicije. Nakon analize teze kada odabiremo na koji način debatiramo neku tezu (i određujemo vrstu teza; obrađeno na prijašnjem sastanku) je potrebno odabrati pojmove iz teze koje je potrebno definirati. Pri tome trebamo pripaziti na pogreške u definiranju koje iz prijašnje vježbe ali i na razliku interpretacije i definicija. Primjeri na kojima učenicima voditelj objašnjava su:

- Ovaj dom smatra da je znanost bitnija od umjetnosti
- Ovaj dom smatra da je ekologija važnija od ekonomije.

Pojmове bitnije i važnije u okviru debate vrlo teško možemo objasniti objektivno i bez naše interpretacije (*zašto je bitnije, zašto je važnije...*) pa stoga te pojmove objašnjavamo kroz razloge za afirmiranje ili negiranje teze, a ne kroz definicije. S druge strane, pojmovi koje trebamo definirati su znanost i umjetnost u prvoj tezi, te ekologija i ekonomija u drugoj tezi.

Voditelj pita učenike

- za primjere interpretacije nekog pojma u debati
- što bi u slučaju krivog definiranja napravila strana negacija.

Aktivnost debatanata i očekivani odgovori:

1. Debatanti slušaju voditelja
2. Debatanti nude primjere interpretacija za pojmove poput *šteta, korist, bolje, lošije* i zaključuju da oni nisu jednoznačni, kao što trebaju biti definicije
3. Debatanti zaključuju da u slučaju krivo definiranja strana negacija treba pobiti definicije strane afirmacije. Voditelj ih navodi na zaključak da u tom slučaju strana negacija treba pružiti nove, točne definicije pojmova iz teze.

Primjer tablice za voditelje:

TEZA	POTREBNE DEFINICIJE
Ovaj dom bi legalizirao prostituciju.	- Legalizacija - Prostitucija
Ovaj dom smatra da je znanost <i>bitnija</i> od umjetnosti	- Znanost - Umjetnost
Ovaj dom smatra da je patriotizam moralan	- Patriotizam - Moralnost

Ovaj dom bi legalizirao lake droge.	<ul style="list-style-type: none">- Legalizacija- Lake droge
Ovaj dom bi nejednakost muškaraca i žena smanjio pozitivnom diskriminacijom žena.	<ul style="list-style-type: none">- Nejednakost muškaraca i žena- Pozitivna diskriminacija
Ovaj dom bi poticao cijepljenje protiv HPV-a	<ul style="list-style-type: none">- Cijepljenje protiv HPV-a
Ovaj dom smatra da je ekologija <i>važnija</i> od ekonomije.	<ul style="list-style-type: none">- Ekonomija- Ekologija
Ovaj dom smatra da bi kompanije trebale dijeliti svoj profit sa zaposlenicima	<ul style="list-style-type: none">- Kompanije- Dijeljenje profita sa zaposlenicima
Ovaj dom smatra da bi kućanice trebale dobivati novčanu naknadu	<ul style="list-style-type: none">- Kućanice- Novčana naknada
Ovaj dom bi zabranio nasilne video igre	<ul style="list-style-type: none">- Zabrana- Nasilne video igre
Ovaj dom smatra da izbore ljepote treba zabraniti	<ul style="list-style-type: none">- Izbori ljepote- Zabrana
Ovaj dom smatra da glasovanje treba biti obavezno	<ul style="list-style-type: none">- Glasovanje- Obavezno